

Region Halland

Läkemedelskommittén

Välkommen!

Tamara Adem, ordförande

Johan Bergström, informationsläkare

Charlotta Eriksson, informationsapotekare

Dagens program Halmstad

- 13:30-14:00   **Vad är nytt i Terapirekommendationer Halland 2020?**
Charlotta Eriksson
- 14:00-14:45   **Menopausal hormonbehandling, MHT**
Karolina Öhman KK HSH
- 14:45-15:15   **Fikapaus**
- 15:15-16:30   **Vulva-/vaginabesvär – allt är inte svamp som kliar**
Christina Rydberg KK HSV

Terapirekommendationerna helt digitala

- Från och med i år inga tryckta Terapirekommendationer
- Löpande uppdateringar
- Lättare att länka till olika kunskapskällor och hålla det uppdaterat
- Miljömässigt bättre
- Ekonomiskt bättre
- Tidsmässigt bättre

→ Programområden

→ Behandlingsstöd

→ Vårdadministration

→ Tjänster och IT-stöd

→ Uppdrag och avtal

→ Utveckling och utbildning

Webbplats för vårdgivare!

På den här webbplatsen samlar vi information och tjänster för dig som vårdgivare i Halland.

Nyheter

Publicerad: 2020-03-04

Uppdaterad: Vid frågor om coronaviruset

I Region Halland följer vi de rekommendationer och riktlinjer som nationella myndigheter ger när det gäller covid-19 och kompletterar med...

Publicerad: 2020-03-03

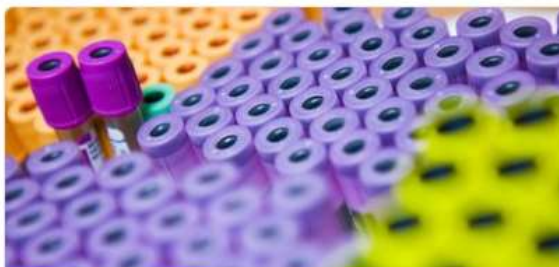
Journalia-AK ersätter Auricula, anmäl er till utbildning!

Journalia-AK kommer att ersätta Auricula för dosering och uppföljning vid antikoagulantabehandling from vecka 17. Orsaken till att Auricula läggs ner...

Publicerad: 2020-03-03

Viktigt! Uppdatering gällande problem vid aktivering av adrenalinpennan Emerade

Tillverkaren Medeca Pharma AB har tillsammans med Läkeemedelsverket gått ut med uppdaterad information angående problem vid aktiveringen av Emerade adrenalinpennor....

Analysförteckning

Gemensam analysförteckning för Klinisk mikrobiologi, Klinisk kemi samt Klinisk patologi Halland.

Terapirekommendationer

Läkemedelskommittén Hallands kunskapsstöd för läkemedelsbehandling för förskrivare i Region Halland.

Driftinformation

Driftstörningar och planerade åtgärder för IT/telefoni och Fastighet

Styrda dokument

Vårdriktlinjer samt patientnära rutiner och blanketter

Kapitel Allergi, astma och KOL

- Delkapitlet KOL anpassat efter KOL-processen
- mMRC-skalan i KOL-avsnittet är ändrad
- Aktiveringsproblem för Emerade – info i delkapitel Anafylaxi
- Atrovent Nasal 42 µg/dos nu tillgängligt för egenvård

Allergi, astma och KOL

Har **tillkommit** till Rekommenderade läkemedel:

Champix (vareniklin) - andrahandsval vid rökavvänjning

Zyban (bupropion) - andrahandsval vid rökavvänjning

mMRC-skalan

Skattning av dyspné med mMRC-skalan (Modified Research Council dyspnoea scale)

Ringa in det alternativ som stämmer överens med din situation.

0. Jag blir andfådd när jag anstränger mig rejält, inte när jag tar en snabb promenad eller går i en uppförsbacke.
1. Jag blir andfådd när jag tar en snabb promenad eller går i en uppförsbacke.
2. Jag blir andfådd när jag går på slät mark i samma takt som någon i min ålder.
3. Jag blir så andfådd när jag går på slät mark att jag måste stanna upp trots att jag själv bestämmer takten.
4. Jag blir andfådd när jag tvättar eller klär mig.

Kapitel Anemi

Delkapitel B12- eller folatbrist:

- Tillägg angående uppföljning vid utsättning av kobalamin och folsyra

Mät homocystein före avslut och följ upp:

- Efter **kobalamin** – varje halvår i minst 2 år
- Efter **folsyra**: om 1 månad

Om stigande homocystein – tag S-kobalamin respektive S-folat

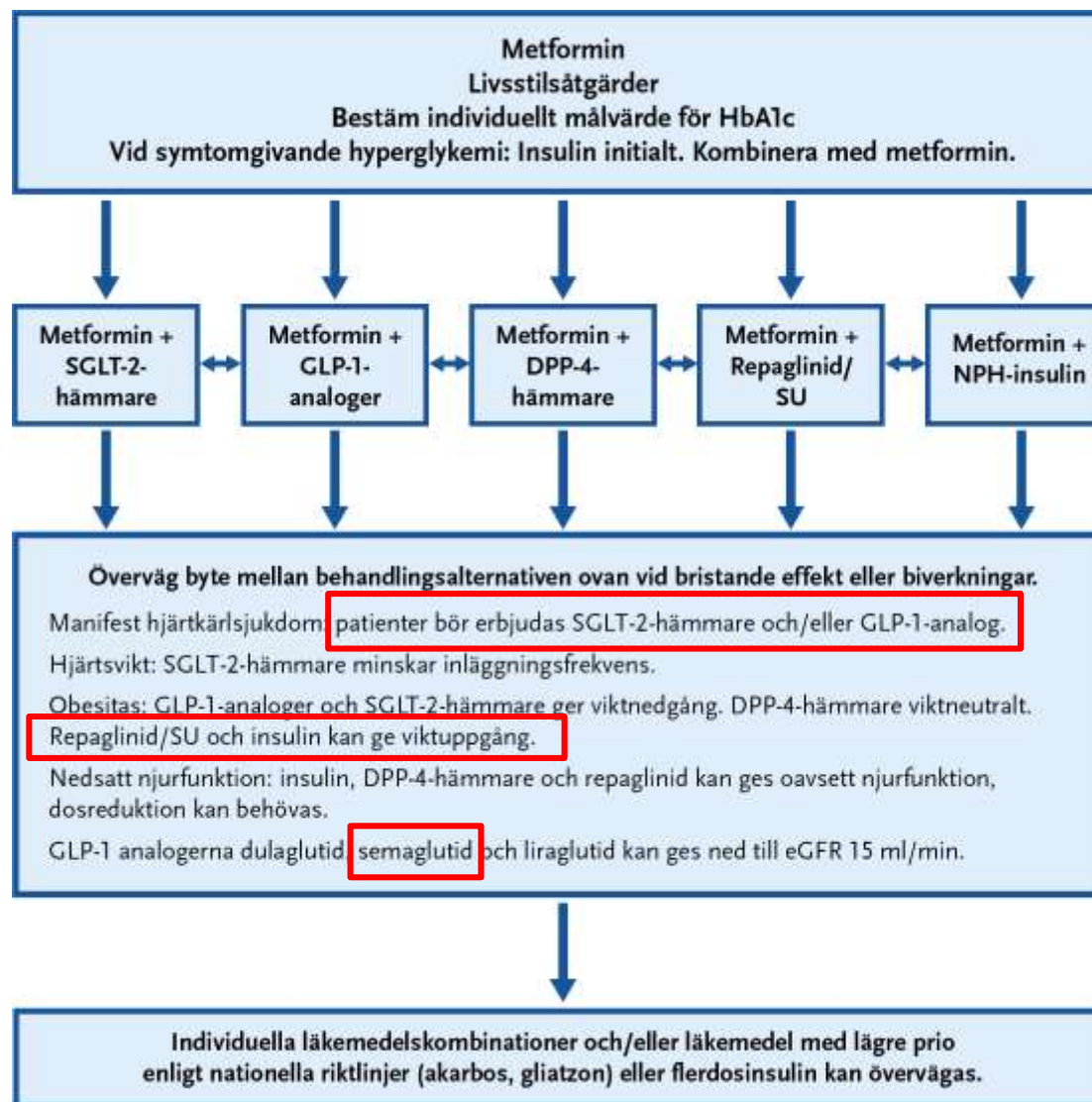
Kapitel Diabetes

- **Insulin Lispro Sanofi** förstahandsrekommendation måltidsinsulin
Separat artikel i Terapinytt nr 1 2020 (utkommer 17/3)

Diabetes	
Har försvunnit från Rekommenderade läkemedel:	
Invokana (Kanagliflozin) – SGLT2-hämmare	
Måltidsinsuliner, direktverkande, analoger:	
Humalog 200	Apidra
Humalog	NovoRapid
Fiasp	
Basinsuliner, medellångverkande human NPH:	
Humulin NPH	Insulatard
Blandinsuliner:	
Humalog Mix 25	NovoMix 30

Ändrad ordning

Behandlingsalgoritm för glykemisk kontroll

Kapitel Endokrinologi

- Förtydligande kring när testosteronbehandling kan övervägas
- Belyser vikten av kännedom om binjurebarkssvikt – vill inte missa Addisons sjukdom som diagnos (ex. vid elektrolytrubbingar)

Endokrinologi

Har **försvunnit** från Rekommenderade läkemedel:

Hypotyreos

Euthyrox (levotyroxin)

Kapitel Gynekologi

- Klimakteriell substitution nu Menopausal hormonbehandling (MHT)
- HRT benämns nu MHT
- Absoluta tidsgränsen för MHT borttagen
- Förtydligande: candida ovanligt hos postmenopausala kvinnor
- Ingen utsättning av p-piller inför kirurgiska ingrepp

Gynekologi

Har **tillkommit** till Rekommenderade läkemedel:

Dienorette (etinylöstradiol/dienogest) – komb. p-piller

Divina Plus (estradiol/medroxiprogesteron) – peroral MHT

Har **försvunnit** från Rekommenderade läkemedel:

Rosal 28 (etinylöstradiol/drospirenon) – komb. p-piller

Sequidot (estradiol/noretisteron) – transdermal MHT

Divigel (estradiol) – transdermal MHT

Kapitel Hjärt- och kärlsjukdomar

- Auricula Ordination stängs maj 2020
- Ny rekommendation vid dosering av lågmolekylärt heparin (LMH)

Hjärt- och kärlsjukdomar

Har **tillkommit** till Rekommenderade läkemedel:

Ezetimib – tilläggsbehandling vid hyperlipidemi

Bisoprolol – vid stabil angina pectoris och sekundärprevention vid kranskärlssjukdomar

Har **försvunnit** från Rekommenderade läkemedel:

Isoptin retard/verapamil – vid stabil angina pectoris

Enalapril – som sekundärprevention vid kranskärlssjukdom

Nitroglycerin Meda resoritablett – tillverkning upphör

Tabell 9.12

Behandlingschema inför operation av warfarinbehandlad patient.						
	Preoperativt			Operationsdag		Postoperativt
Dag	-3	-2	-1	0	1	2-5
Åtgärd				Operation om PK (INR) <1,5	PK (INR)- kontroll	PK (INR)- kontroll
Warfarin	0	0	0	Dubbel ordinarie dos	Dubbel ordinarie dos	Ordinarie dos
<p>Till patienter med hög tromboembolisk risk (patient med mekaniska hjärtklaffar, patient med trombos/emboli inom de tre senaste månaderna före operation eller patient med antifosfolipidsyndrom) ges nedanstående:</p>						
Fragmin/ Innohep	10000E/ 9000E	10000E/ 9000E	10000E/ 9000E	10000E/ 9000E	10000E/ 9000E	10000E/ 9000E
Patienter 40–65 kg ges halva dosen.				postoperativt >2,0	tills PK (INR) >2,0	tills PK (INR) >2,0

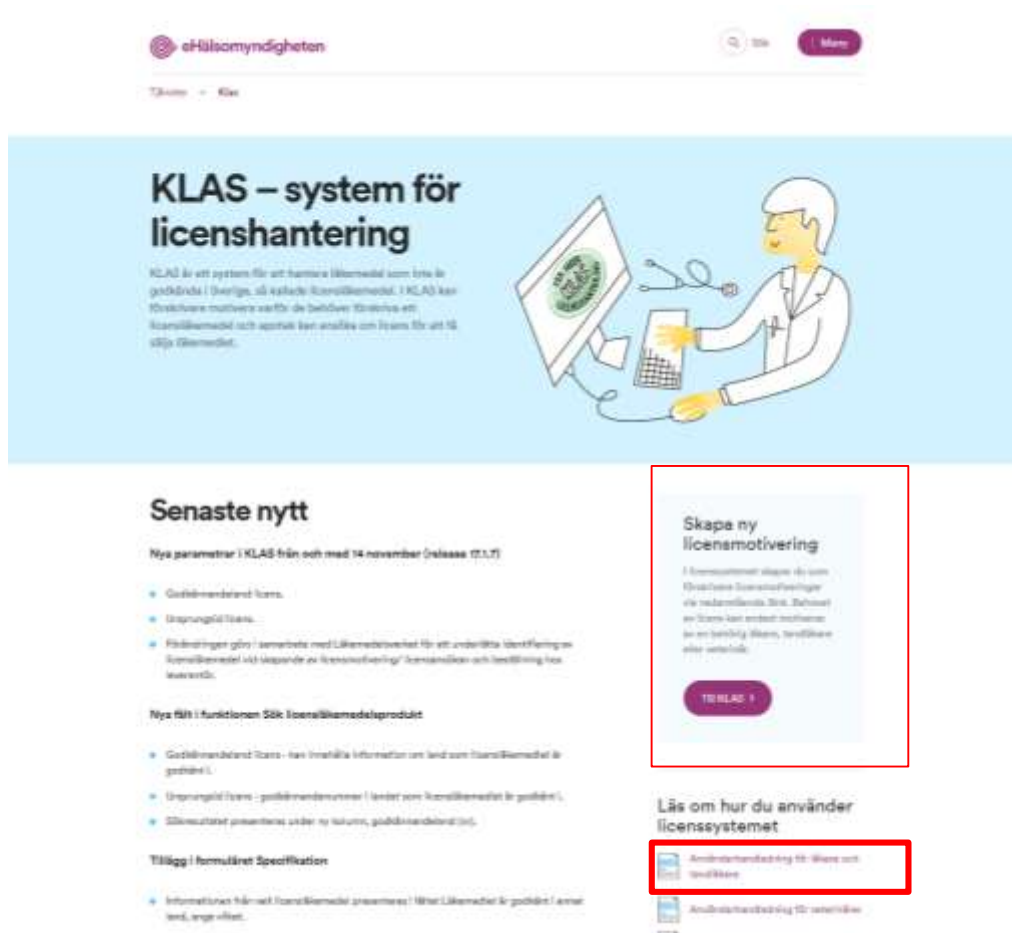
Kapitel Hudsjukdomar

- Delkapitel Eksem innefattar fler eksemvarianter än tidigare
- Urtikaria: leukotrienantagonister borttagna från tilläggsbehandling
- Licensläkemedlet Efudix rekommenderas vid aktiniska keratoser
- Nya delkapitel och nya kapitelindelningar

Behandlingsalgoritm för kronisk urtikaria

Skriva enskild licens i KLAS

The screenshot shows the KLAS system interface. At the top, there is a navigation bar with the eHälsomyndigheten logo, a search icon, and a 'Meny' button. Below the navigation bar, there is a main header area with the title 'KLAS – system för licenshantering' and an illustration of a doctor at a computer. The main content area is divided into several sections: 'Senaste nytt' (Latest news), 'Skapa ny licensmotivering' (Create new license justification), and 'Läs om hur du använder licenssystemet' (Read about how to use the license system). The 'Senaste nytt' section contains three bullet points about new parameters and functions. The 'Skapa ny licensmotivering' section has a 'TILLÄG' button. The 'Läs om hur du använder licenssystemet' section has two links: 'Användarhandledning för licens mot sjukläkare' and 'Användarhandledning för receptläkare'. The 'Användarhandledning för licens mot sjukläkare' link is highlighted with a red box.

KLAS – system för licenshantering

KLAS är ett system för att hantera läkemedel som inte är godkända i Sverige, så kallade licensläkemedel. I KLAS kan läkare motivera varför de bedömer att ett licensläkemedel och eventuellt även andra läkemedel som inte är godkända i Sverige.

Senaste nytt

Nya parametrar i KLAS från och med 14 november (releases 17.1.7)

- Godkännandest läkare
- Ursprungligt läkare
- Förändringar gör i samarbete med Läkartillsammans för att underlätta identifiering av licensläkemedel vid läskande av "licensmotivering" (kommandon och beställning för licensläkare).

Nya fält i funktionen Sök licensläkemedelsprodukt

- Godkännandest läkare - har innehåll information om land som licensläkemedel är godkända i.
- Ursprungligt läkare - godkännandest läkare i land som licensläkemedel är godkända i.
- Släpplistan presenteras under ny status, godkännandest läkare.

Tilläg i formuläret Specifikation

- Information från ett licensläkemedel presenteras i ett licensläkemedel är godkända i annat land, enligt vilken.

Skapa ny licensmotivering

I KLAS-systemet skapas en licens motiverad licensmotivering av läkare som är godkända i Sverige. Detta är ett sätt att motivera varför ett licensläkemedel är ett bra läkemedel för patienterna.

TILLÄG

Läs om hur du använder licenssystemet

- Användarhandledning för licens mot sjukläkare
- Användarhandledning för receptläkare

Hudsjukdomar

→ Eksem

→ Övriga inflammatoriska dermatoser

→ Psoriasis

→ Hudinfektioner

→ Acne vulgaris

→ Hudtumörer

→ Urtikaria

→ Klåda

→ Hidradenitis Suppurativa

→ Råd vid utredning och remiss

→ Hyperhidros

→ Vitiligo

→ Sexuellt överförbara sjukdomar (STI)

→ Rekommenderade läkemedel

Hudsjukdomar

Har **tillkommit** till Rekommenderade läkemedel:

Efudix (5-fluorouracil) – aktiniska keratoser

Karbamid i Essex kräm APL – hudskyddande/uppmjukande

Locobase LPL kräm (mjölksyra/propylenglykol) –

hudskyddande och uppmjukande medel

Miniderm (glycerol) – hudskyddande/uppmjukande

Clobex (klobetasol) – glukokortikoider till utvärtes bruk

Diprosalic (betametason + salicylsyra) – glukokortikoider i kombination med salicylsyra

Har **försvunnit** från Rekommenderade läkemedel:

Picato (ingenolmebutan) – aktiniska keratoser

Solaraze (diklofenak) - aktiniska keratoser

Differin gel (adapalen) – vid akne, tillhandahålls ej

Condyline (podofyllotoxin) – vid kondylom

Kapitel Infektionssjukdomar

- Cochleaimplantat - behandla alltid AOM pga meningitrisk
- Ny dosering amoxicillin (vuxna): **750 mg x 3** (ej 500 mg)
- Doxycyklin (Vibranord) kan ges från 5 år vid neuroborrelios
- Tarminfektioner omarbetat

Infektionssjukdomar

Har **tillkommit** till Rekommenderade läkemedel:

Cetraxal örondroppar (ciprofloxacin) – lokal antibiotika-behandling efter odlingsverifierad Pseudomonas-inf

Har **försvunnit** från Rekommenderade läkemedel:

Metronidazol 500 mg vid tarminfektioner

Diproderm örondroppar (betametason) – lokal kortisonbehandling

Kapitel Mag- och tarmsjukdomar

- Nya diagnoskriterier för celiaki kommer att publiceras
- Förtydligande om beroendepotential för loperamid
- Nytt avsnitt: Perianala abscesser och analfistlar
  - Behandlas ej med antibiotika, kräver kirurgiska åtgärder
- Spasmofen upphör att tillverkas under 2020

Mag- och tarmsjukdomar

Har **tillkommit** till Rekommenderade läkemedel:

Vi-Siblin (isphagulaskal) – bulkmedel

Ketogan supp (ketobemidon + spasmolytika) –
andrahandsval vid gallstenssjukdom

Har **försvunnit** från Rekommenderade läkemedel:

Ranitidin – vid gastroesofageal reflux (pga indragning)

Spasmofen (skopolamin/kodein/morfin/papaverin/
noskapin) – vid gallstenssjukdom, tillverkning upphör

Colifoam rektalskum (hydrokortison) – vid inflammatoriska
tarmsjukdomar (ej tillgänglig)

Kapitel Neurologi

- Candesartan har tillkommit som sekundär migränprofylax

Kapitel Osteoporos

- Uppdateringar i avsnitt Radiologi (delkapitel utredning)
- Uppdateringar i delkapitel Uppföljning och utsättning

Osteoporos

Har **tillkommit** till Rekommenderade läkemedel:

Tridepos (alendronat/kalciumkarbonat/kolecalciferol) –
sekvenspreparat vid osteoporosbehandling

Kapitel Palliativ vård i livets slutskede

Läkemedel tas från centralt förråd vid palliativa ordinationer i.v./s.c. för moribund patient ska bara registreras (inte förskrivas). I Pascal skrivs recept med särskild kommentar till Apoteket

Palliativ vård i livets slutskede

Har **försvunnit** från Rekommenderade läkemedel:

Abstral resoritablett (fentanyl) – vid smärta

Pregabalin – vid smärta

Kapitel Psykiatri

- Delkapitlet Krisreaktion har tillkommit

Psykiatri

Har **försvunnit** från Rekommenderade läkemedel:

Oxascand (oxazepam) – vid abstinens hos missbrukare

Oralovite – (B-vitaminer inklusive tiamin) – vid abstinens hos missbrukare

Kapitel Smärta

- Smärta hos barn – fler behandlingsalternativ vid procedursmärta
- Nytt delkapitel – Riktlinjer vid opioidförskrivning
  - Förskrivning
  - Uppföljning
  - Nedtrappning/utsättning
  - Problematiserande opioidförskrivning
- Grunder i smärtlindring
  - Sammanslagning av Definition av smärta och Smärtanalys
- Långvarig smärta – sammanslagning av Nociceptiv smärta av längre duration och Långvarig icke-cancerrelaterad smärta

Kapitel Sår

- Nytt delkapitel: Brännskador

Sår
Har tillkommit till Rekommenderade omläggingsmaterial:
Suprasorb Liquacel – hydrofiberförband
Duoderm gel – hydrogel
Elodur Forte – högelastisk kompression

Kapitel Urologi

- Ärftlig riskgrupp för prostatacancer har tydliggjorts

Urologi

Har **försvunnit** från Rekommenderade läkemedel:

Bactrim forte (eusaprim) – vid epididymit

Kapitel Vacciner

- Rotavirusvaccin nytt i allmänna vaccinationsprogrammet –
Rotarix infört i Region Halland
- HPV-vaccin: nu Gardasil 9 (tidigare Gardasil)
- Hela kapitlet omstrukturerat

Vacciner

→ Inledning – Allmän del

→ Barnvaccinationsprogrammet

→ Vacciner mot sjukdomar (i bokstavsordning)

Kapitel Vätsketerapi och nutritionsbehandling

- Nya diagnoskriterier för undernäring
- Se artikel i Terapinytt nr 1

Vätsketerapi och nutritionsbehandling

Har **tillkommit** till Rekommenderade läkemedel:

Tiamin licenspreparat

Har **försvunnit** från Rekommenderade läkemedel:

Tiamin Ebb – indraget försäljningstillstånd

Kapitel Äldre och läkemedel

- Mirtazapin alternativ vid oro, depression och sömnsvårigheter
- Nytt avsnitt om läkemedelsadministration:
  - Undvik brustabletter (pga saltinnehåll)
  - Krossning av tabletter – länk till Region Skånes stöd
  - PEG – länk till Läkemedelsverkets rekommendation
  - Information om spacer vid inhalation

Menopausal hormonbehandling, MHT

Förskrivning i Halland 2019:
11,2 miljoner kronor